

[Martin Nielsen.]

senere skulde den Udvikling komme, som førte til vor Udlevering, det kunde enhver se. Her er det jeg ønsker at spørge om følgende.

Jeg ønsker at spørge de Ministre, som var ansvarlige den 22. Juni 1941, og hvoraf en Del stadig er Medlemmer af dette Ting; jeg ønsker at spørge de Medlemmer, som ogsaa var Medlemmer af det tidligere Ting, og jeg ønsker at spørge paa en saadan Maade, at man ikke skal være i Tvivl om, at vi, inden denne Rigsdag i denne Uge opløses, maa have et klart Svar. Der maa skaffes Klarhed over disse Spørgsmaal her. Naar man efterhaanden begynder paa den Façon, som det ærede Medlem Hr. Oluf Pedersen har gjort, at bagatellisere til Detailler, ønsker jeg nu i Anstændighedens Navn Klarhed over følgende Spørgsmaal: Hvad skete der i Virkeligheden den 22. Juni 1941 om Morgenen? Hvem og hvilke Ministre tog Ansvar for at bryde Danmarks Riges Grundlov? Med hvilken Motivering og hvorfor gjorde de det? Vi har som Parti og vi har som Mennesker Krav paa at faa disse Spørgsmaal besvaret. Og jeg spørger endvidere, og det har videre Rækkevidde: Hvis man stadig fastholder, at det var bedre, at vi selv gjorde det, end at de andre gjorde det, hvorfor behandlede man os saa, som man gjorde i Perioden 22. Juni 1941 til Sommeren 1943? Hvorfor gav man os ikke anstændige Forhold at leve og bo under? Hvorfor gav man ikke vore Familier anstændige økonomiske Forhold? Hvis det kun var en Beskyttelsesforanstaltning, hvorfor optraadte man saa, som man gjorde? En Henvisning til, at Tyskerne ikke vilde tillade en større Hjælpsomhed, stemmer jo ikke, for det karakteristiske ved den Historie er, at paa det Tidspunkt i Sommeren 1943, da Forholdet mellem det saakaldte danske Styre og Tyskerne skærpedes Dag for Dag, viste det sig muligt baade at forbedre vore materielle Vilkaar inden for Pigtraaden og forbedre vore Familiers økonomiske Vilkaar uden for. Hvorfor gjorde man det ikke før? Hvorfor interesserede Rigsdagen sig overhovedet ikke for de Mennesker, man havde indespærret? Jeg ønsker her at sige følgende, fordi det skal siges ved en eller anden Lejlighed: bortset fra vor egen Kreds fandtes der i dette Land kun to Mennesker, som interesserede sig for Kommunisternes og deres Paarørendes Skæbne. Det ene Menneske var nu afdøde forhenværende Kirkeminister Th. Povlsen, et af de fineste Mennesker, jeg har truffet, og som jeg først lærte at kende under min Indespærring. Han

søgte ud fra rent humanistiske Synspunkter at gøre, hvad han kunde, for at forbedre vore Vilkaar og forbedre vore Paarørendes Vilkaar. Nu ønsker jeg at stille følgende Spørgsmaal til den daværende Socialminister, det nuværende ærede Medlem Hr. Kjærbøl: Findes der en Sammenhæng mellem et Brev, som den daværende Socialminister skrev til Statsminister Stauning, hvori han gjorde opmærksom paa følgende: at vel kunde der maaske være Grund til Klage fra de interneredes Side over de økonomiske Forhold, men han, Socialministeren, havde den Opfattelse, at Pastor Povlsens stadige Besøg i Lejren var medvirkende til at fremme Utilfredsheden. Jeg spørger nu det ærede Medlem Hr. Kjærbøl: Findes der en Sammenhæng mellem dette Brev fra Socialministeren til Statsministeren og det, at umiddelbart derefter nægtede Myndighederne fhv. Kirkeminister Povlsen Adgang til Horserød Lejren og Adgang til Vestre Fængsel?

Det andet Menneske uden for vor egen Kreds, som overhovedet interesserede sig for vor Skæbne, var det ærede Medlem af dette høje Ting Hr. Kristen Amby. Han søgte fra Interneringens første Dage i Vestre Fængsel og senere i Horserød, ud fra samme Synspunkter som afdøde Kirkeminister Pastor Povlsen, at skaffe os saa store Fordele, saa store Indrømmelser, baade for de internerede og deres Paarørende, som vel muligt. Det ærede Medlem Hr. Kristen Amby gjorde her, som det nu er hans Skik, forleden Dag Rede for, at dette havde været et saare vanskeligt Arbejde. Jeg ved det, jeg kender disse Forhold, jeg ved, hvor man løb Panden mod Muren. Jeg spørger nu dem, som dengang i det saakaldte Kommunistudvalg var med til over for Befolkningen at tage det parlamentariske Ansvar, ikke blot for Grundlovsbrudet, ikke blot for selve Interneringen, men ogsaa for Behandlingen af de internerede og deres Paarørende i denne Periode — jeg spørger dem: Hvad gjorde man egentlig for i disse Aar at skaffe os anstændige Forhold, hvad gjorde man egentlig? Jeg ønsker Klarhed over dette Spørgsmaal, og jeg ønsker Klarhed over det i denne Rigsdagssamling.

Endelig til Slut endnu en Ting, og det er heller ikke en Sag, der kan henlægges til Afgørelse i den parlamentariske Kommission, som en Gang ad Aare kan komme med en Beretning. De dengang ansvarlige Ministre, hvoraf en Del stadig er Medlemmer af dette høje Ting, maa kunne give Tinget, og dermed det danske Folk, en Redegørelse for, hvad der fandt Sted i Dagene før den 29. Au-